

## NOTAT

Til: Styret

Fra: Rektor

**Om: Statsbudsjettet for 2008 - budsjettforslag for 2008 og forslag til satsinger utenfor rammen**

---

### Tilråding:

#### Budsjettforslag for 2008

Styret vedtar fremlagte budsjettforslag for 2008.

#### Satsingsforslag uten for rammen

Styret vedtar følgende satsingsforslag utenfor rammen:

Nr	Tekst	Budsjett (mill kr)			
		2008	2009	2010	Sum
1	Nanoteknologi	50,0	50,0	50,0	150,0
2	Bibliotek og læringsarealer for humanistiske og samfunns- vitenskapelige fag	55,0	180,0	221,0	456,0

---

### Bakgrunn

Utdannings- og forskningsdepartementet ba i tildelingsbrev for 2006 om at institusjonene fremmer budsjettforslag for 2008 (innenfor rammen) og satsningsforslag utenfor rammen for 2008 innen 01. desember 2006. Rammen defineres som bevilgningen for 2008.

Budsjettforslag innenfor rammen skal utarbeides fra rammen av bevilgningen i 2007-budsjettet og det skal ikke korrigeres for pris- og lønnsendringer. Budsjettforslaget for 2008 skal imidlertid korrigeres for forventede endringer som en følge av avlagte studiepoeng i 2006.

Satsningsforslag utenfor rammen er først og fremst ment å synliggjøre institusjonens langsiktige satsninger og prioriteringer. Eventuelle forslag skal være i samsvar med institusjonens strategier, virksomhetsplan og de mål som er fastsatt. Videre bør eventuelle forslag ses i sammenheng med sentrale politiske mål knyttet til universitets- og høgskolesektoren. Forslagene skal fremmes i prioritert rekkefølge, med tilhørende begrunnelse og kostnadsoverslag. Hver institusjon kan fremme inntil 3 forslag.

I det følgende presenteres forslag til budsjett for 2008 og satsinger utenfor rammen i 2008. Vedtak i styret ettersendes til Kunnskapsdepartementet.

## **Budsjettforslag for 2008**

Det forutsettes at bevilgningene som er gitt i budsjettet for 2007 videreføres dersom de ikke er gitt som engangsbevilgninger. Den foreslåtte bevilgningsrammen for 2008 innbefatter:

- Kutt i bevilgningen for 2007 tilbakeføres i 2008
- Resultatbasert omfordeling av forskningsmidler på samme nivå som for 2007
- Endringer i medisinstudiet
- Noe økning mht studiepoengproduksjon
- Halvårseffekt for 75 nye stipendiatstillinger
- Økning av midler til utstyr til ny universitetsklinikk; fase II, fra 42 mill i 2007 til 70 mill i 2008

Budsjettforslaget er basert på at det gis pris- og lønnskompensasjon. Beløpene er derfor oppgitt i 2007-priser. Beregnede endringer og forslag til tilskudd for 2008 går frem av tabellen nedenfor. Tilskudd for 2008 er beregnet til 2 819 269 (kroner i hele 1000). Rammen ligger således på samme nivå som for 2007.

### ***Budsjettforslag 2008 (innenfor rammen).***

	<b>Antall studieplasser</b>	<b>Beløp (tusen kr)</b>
Tildelingsbrev 2007 kap. 271 NTNU, post 50, 51 og 52		2 687 114
Tilbakeføring av kutt i 2007 bevilgningen		47 900
Endringer:		
Omfordeling forskningsmidler (RBO)		0
Endringer i studier:		
Medisinstudiet i utlandet	-45	-8 060
Medisinstudiet DMF	20	3 270
Integrert 5-årig lærerutdanning	30	1 530
Justeringer for økt studiepoengproduksjon		5 345
Øremerkede bevilgninger		
Halvårsvirkning - 75 nye stipendiatstillinger i 2008	75	22 200
Ny universitetsklinikk, utstyr - fase II		28 000
Ny universitetsklinikk, driftskostnader IKT og bygg		33 500
<b>Beregnet tilskudd 2007, kap 271 post 50, 51 og 52, NTNU</b>		<b>2 820 799</b>

### **Reduksjon i basisbevilgning 2007**

I budsjettet for 2007 har departementet lagt inn et generelt kutt i basisbevilgning på 47,9 mill kr for NTNU. Begrunnelsen for reduksjonen er manglende nedgang i studieplasser, for høye avsetninger og omdisponeringer for husleiekompensasjon, samt prioritering av andre områder.

Fra regjeringshold blir bevilgning til sektoren omtalt som et "hvileskjær". Det forventes imidlertid at regjeringen vil opprettholde intensjonen gitt i Forskningsmeldingen og at bevilgningen til U&H-sektoren vil øke etter 2007. Det forventes derfor en økning for NTNUs del etter 2007, da NTNU i 2006 har redusert avsetningen betydelig i forhold til nivået i 2005 og vil fortsette nedbyggingen i 2007. Avsetningen for bevilgningsfinansiert virksomhet, inklusive Forskningsrådet, var i 2005 på 417 mill. Prognosen for 2006 er på 257 mill og i budsjettforslaget for 2007 er nivået redusert ytterligere. NTNU ønsker å etablere et nivå på avsetningene som kan være fornuftig for å ha den nødvendige frihet til å gjennomføre spesielle satsninger og tiltak. Dette nivået vurderes å ligge mellom 5 % og 10 % av den årlige bevilgningen som NTNU mottar fra departementet og Forskningsrådet. Med bakgrunn i departementets begrunnelse for kutt i bevilgningen og de aksjoner som NTNU har tatt, er

det forutsatt at kuttet i 2007 omgjøres i budsjettet for 2008. Hvis kuttet imidlertid gjøres permanent, vil dette få konsekvenser for primærvisksomheten ved NTNU. Eksempelvis vil dagens undervisningstilbud måtte reduseres gjennom nedlegging av flere studieprogrammer.

### **Studiepoengproduksjon**

Totalt ved NTNU er antall registrerte studenter høst 2006 på nivå med høst 2005. Antall produserte studiepoeng per student er estimert til samme nivå som i fjor, det vil si omtrent 40,8 (dette er en økning siden 2004, hvor produksjonen lå på 39,3 per student). Estimert produksjon av studiepoeng i 2006 for NTNU totalt sett er således på samme nivå som i 2005. Det er imidlertid beregnet at bevilgningen som funksjon av produserte studiepoeng vil øke noe i budsjettet for 2008 i forhold til budsjettforslaget for 2007 (5,3 mill). Årsaken til dette er at det er en forskyvning i produksjonen fra laveste finansieringskategorier til høyere (mer uttelling per studiepoeng).

### **Stipendiatstillinger**

NTNU disponerer i budsjettet for 2006 og 2007 434 PhD- og postdoktorstillinger gjennom midler fra departementet. Regjeringen skulle i følge Forskningsmeldingen følge opptrappingsplanen til og med 2007. Dette ble ikke gjort i og med at det ikke ble gitt flere stipendiatstillinger i bevilgning for 2007. Det legges imidlertid til grunn at opptrappingsplanen mht antall stipendiatstillinger i Forskningsmeldingen opprettholdes og at det derfor i 2008 vil bli tildelt nye stillinger. Forutsatt samme nivå som i 2006 og at NTNU får samme andel av stillingene i 2008, er det lagt inn en forventning om 75 nye stipendiatstillinger for 2008.

### **Universitetssykehus i Trondheim**

Etter avtale skal utstyr til universitets- og høyskolearealene dekkes over Kunnskapsdepartementets budsjett i tråd med den praksis som gjelder for universitetsbygg. Med grunnlag i eksisterende romfunksjonsplan er det utarbeidet et samlet budsjett for nødvendig utstyr i fase II. Det er også utarbeidet en finansieringsplan som angir behovstakten for bevilgninger på utstyrssiden i perioden inntil byggene står ferdig. Budsjett og finansieringsplan vil ved årsskiftet 2006/2007 bli sendt til Kunnskapsdepartementet i egen ekspedisjon. For 2008 er det budsjettet med 70 mill. kr for kjøp av utstyr. Totalbudsjettet for fase II er på 260 mill. kr.

Som et resultat av byggingen av nytt universitetssykehus har NTNUs kostnader til drift og vedlikehold av bygningsmasse og IKT økt betydelig. Beregningene viser at NTNU som følge av dette vil ha økte driftskostnader på 33,5 millioner i 2008. Dette forutsettes lagt inn i rammen.

### **Satsingsforslag utenfor rammen**

I NTNUs forslag for 2008 vil det være naturlig å ta utgangspunkt i de områder som ikke ble tilgodesett i 2007. Det er viktig at forslagene er konkrete og innenfor et område som lar seg avgrense.

Nanoteknologi er et strategisk satsningsområde hvor NTNU ønsker å innta en sentral nasjonal rolle. I første omgang handler dette om å styrke det nanoteknologiske fagmiljøet og gi nødvendig infrastruktur til grunnforskning og undervisning. Potensialet for fremtidige anvendelser og nyvinninger basert på nanoteknologi anses imidlertid å være stort. NTNU ønsker å fremme delfinansiering av nanoteknologi overfor departementet.

NTNUs behov for et nytt bibliotek og læringsarenaer for humanistiske og samfunnsvitenskapelige fag er en konsekvens av Kvalitetsreformens og Forskningsmeldingens føringer for utvikling av studie- og læringsmetoder ved universitetet, og Kvalitetsreformens satsning innenfor fagområdene samfunnsvitenskap og humaniora spesielt. NTNU ønsker å prioritere nytt biblioteksbygg for

humanistiske og samfunnsvitenskapelige fag, og søker om en delfinansiering av dette fra departementet.

I vurderingene er det valgt å prioritere forslag hvor den sentrale finansieringskilden er de årlige bevilgninger fra KD. Det er derfor, også etter samråd med KD, ikke fremmet forslag innenfor områder som forventes å kunne oppnå ytterligere ekstern finansiering, eventuelt også som samfinansiering med andre departementer.

Følgende satsingsforslag forslås fremmet til statsbudsjettet for 2008:

Nr	Tekst	Budsjett (mill kr)			
		2008	2009	2010	Sum
1	Nanoteknologi	50,0	50,0	50,0	150,0
2	Bibliotek og læringsarealer for humanistiske og samfunnsvitenskapelige fag	55,0	180,0	221,0	456,0

Nedenfor følger beskrivelse og kommentarer til forslagene.

### 1. Nanoteknologisatsing

Nanoteknologi er et område i rask vekst og utvikling og NTNU ser det som sin rolle, som den viktigste bidragsyteren til teknologisk utdanning og grunnleggende forskning i Norge, å være en sentral nasjonal aktør innen nanoteknologi.

Nanoteknologi realiseres i skjæringspunktet mellom ulike disipliner. NTNU dekker alle relevante fagområder og har derfor unike forutsetninger for å gjennomføre banebrytende flerfaglig forskning innen nanoteknologi. Det er i dag mer enn 70 forskere ved NTNU som er aktive innen områder knyttet opp mot nanoteknologi og mye av denne forskningen holder et høyt internasjonalt nivå.

For å kunne tilby næringslivet talentfulle og velutdannede kandidater har NTNU opprettet et 5-årig studieprogram spesielt rettet mot nanoteknologi. Opptak til dette studiet var for første gang høsten 2006 og studieprogrammet hadde stor pågang av søkere. Studiet gis ikke ved andre universitet.

God rekruttering av faglig sterke studenter til master- og doktorgradsstudier, samt øvrige forhold nevnt over, gir NTNU naturlige fortrinn i en større nasjonal satsing på nanoteknologi.

For å oppnå solid kompetanse på høyt internasjonalt nivå innen nanoteknologi, er det viktig å koordinere dagens aktiviteter, samt å styrke disse ved å samle miljøene og rekruttere nye fast vitenskapelig ansatte, doktorgrads- og postdoktorstipendiater. Eksperimentell nanoteknologisk forskning er krevende og setter strenge krav til laboratorieinfrastruktur. Det er derfor helt avgjørende at det gjøres en betydelig oppbygging av fasiliteter og infrastruktur. Det er også meget viktig med en god laboratorieinfrastruktur for å kunne tilby studentene god undervisning.

NTNU har derfor prioritert, og påbegynt, arbeidet med å etablere et dedikert forskningslaboratorium med et nasjonalt ansvar for forskning innen nanoteknologi – NTNU Nanolab. NTNU Nanolab vil være sentral aktør og en viktig pådriver for nasjonale satsinger innen nanoteknologi. Det noteres at utkast til *Nasjonalt strategi for nanovitenskap og nanoteknologi* utpeker NTNU NanoLab som et av to mulige nasjonale nav for nanoteknologisk forskning.

NTNU samarbeider aktivt med SINTEF for en etablering av NTNU Nanolab. NTNU og SINTEF har også sammen med UiO etablert NMNL (Norwegian Micro-Nano Laboratories) som et felles initiativ for å synliggjøre nasjonal koordinering på utstyrssiden. Videre har NTNU inngått en intensjonsavtale med UiO, SINTEF og IFE om videre samarbeid og oppbygging av feltet funksjonelle materialer og nanoteknologi gjennom FUNMAT-satsningen. Foruten at man ser for seg at minst 30 doktor- og postdoktorstipendiater vil gjøre aktiv bruk av infrastrukturen på daglig basis, vil det være aktuelt med studenter og forskere fra NTNU, SINTEF og andre miljø på landsbasis som benytter fasilitetene under kortere perioder. Det arbeides også for å åpne infrastrukturen for inkubatorvirksomhet for "start-ups" og "spin-offs" fra NTNU/SINTEFs kommersialiseringsløp innen nanoteknologi.

Om NTNU skal klare å løfte seg på andre områder i tillegg til å oppfylle målsetningen om et nasjonalt forskningslaboratorium for nanoteknologi, er det behov for delfinansiering av etableringskostnadene for NTNU Nanolab utenfor rammen.

Totalkostnad knyttet til etablering av forskningslaboratorium er estimert til kr 224 MNOK. Av disse er 79 MNOK knyttet til anskaffelse av vitenskapelig utstyr. Byggekostnadene utgjør 145 MNOK, fordelt på 71 MNOK til konstruksjon av renrom og biologisk synteselab og 74 MNOK til generell oppussing av eksisterende bygningsmasse.

Driftskostnadene for NTNU Nanolab i 2007 er beregnet til 5,5 millioner og til 11,5 millioner i 2008. Deler av driftskostnadene dekkes av NTNU, mens det overskytende finansieres gjennom eksterne kilder.

Det søkes om 50 MNOK de neste tre årene fra departementet for å dekke kostnader ved etablering av NTNU Nanolab.

## **2. Bibliotek og læringsarealer**

Stortingets beslutninger basert på Kvalitetsreformen og Forskningsmeldingen legger sammen med interne styringsdokumenter for NTNU føringer for utvikling av studie- og læringsmetoder ved universitetet. Satsningen innenfor Kvalitetsreformen for fagområdene samfunnsvitenskap og humaniora har fremtvunget et behov for nye læringsarenaer og –lokaler som dagens biblioteksbygning på Dragvoll ikke kan ivareta.

Samtidig er kapasiteten på eksisterende bibliotek sprengt, og alle publikumsarealer og magasiner er utnyttet maksimalt. I dag betjenes ca. 10 000 studenter og ca. 900 ansatte på et biblioteksareal på 3 100 m<sup>2</sup>. UBiT har i lengre tid søkt om å få utvidet sitt areal bl.a. for å unngå at store samlinger blir magasinert i stedet for å være tilgjengelige for publikum.

NTNU ønsker med nye biblioteksarealer å skape et læringscenter som, ut over å gi bibliotekstjenester basert på bøker/trykksaker og digitale medier, også inneholder arealer for individuelt og gruppebasert arbeid for studentene, tilgang til redskaper og kompetanse innen pedagogikk og IKT-baserte medier for lærere og studenter, og andre støttefunksjoner som vil bidra til å gjøre bygget til et godt arbeids- og læringsmiljø innen humaniora og samfunnsvitenskapene.

NTNU har ikke funnet rom for en utvidelse av eksisterende bibliotek, siden man i tilfelle må redusere lesesals-, undervisnings- eller instituttareal. Det er tidligere utarbeidet et forprosjekt for eget biblioteksbygg plassert som et tilbygg til Universitetscenteret på Dragvoll. NTNU ønsker fremdeles å prioritere nytt biblioteksbygg for humanistiske og samfunnsvitenskapelige fag, uavhengig av en

eventuell geografisk plassering. Bygget planlegges med et areal på 19 000 m<sup>2</sup> til en kostnad på ca 456 mill. kroner.

NTNU arbeider for tiden med en plan for videre utvikling og fremtidig dimensjonering av campusene på Dragvoll og Gløshaugen. NTNUs mål om at NTNU i 2020 skal være internasjonalt anerkjent som et fremragende universitet og i internasjonal toppklasse på et utvalg av faglige styrkeområder, stiller krav til vedlikehold, oppgradering og omstrukturering, samt nybygging av fysisk infrastruktur både til forskning, utdanning og innovasjon. Nye biblioteks- og læringsarealer på Dragvoll fremkommer som det mest presserende behovet etter at tre arbeidsgrupper har arbeidet med behovskartlegging og forslag til infrastrukturtiltak for å styrke NTNU. En helhetlig campusplan vil foreligge våren 2007 i forbindelse med KS1 behandling av campusutviklingsprosjektet.